

18-8-14
Ασιγρίου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΟΜΙΑΣ
& Δ/ΝΣΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
Αρ. Πρωτ. 5976
Ημερ. Πρωτ. 18/8/14

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ηράκλειο 18. 8.2014
Αριθ. Πρωτ. 1535

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ-
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ
Ταχ.Δ/ση: Παπα Αλεξάνδρου Ε' 16
Ταχ.κώδικας: ΗΡΑΚΛΕΙΟ 71202

Πλήρ: Σταβέλα Στ.

Τηλέφωνο: 2810246122
FAX: 2810246105
e-mail: pyt_kritis@gnto.gr

ΠΡΟΣ :Δ/ση Α'βάθμιας -Β'βάθμιας
Εκπαίδευσης Κρήτης
Κνωσσού 6 Ηρακλειο
Τηλ 2810 302450
φαξ 2810 302 444

ΘΕΜΑ: Έλεγχος νομιμότητας διενέργειας σχολικών εκδρομών από τουριστικά
λεωφορεία
ΣΧΕΤ: Το 7962/2.12.2013 σχετικό έγγραφό μας

Σε συνέχεια του παραπάνω σχετικού εγγράφου μας, το περιεχόμενο του οποίου
στηρίχθηκε στην ισχύουσα νομοθεσία και εγκυκλίους, σας διαβιβάζουμε την
μεταγενέστερη απάντηση που δόθηκε στο ΚΤΕΛ Χανίων-Ρεθύμνου ΑΕ μετά από
ερώτημα που απηύθυνε στο αρμόδιο Υπουργείο για ενημέρωσή σας.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΠΥΤ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ

α/α

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ ΑΛΕΞ.
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Αρ. Πρωτ.	1535
Ημερ. Εξέδ.	21/03/2014
Ημερ. Αποστολ.	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Αμαλίας 12, Τ.Κ.105 57 ΑΘΗΝΑ
 Πληροφορίες: Α. Καπόλος
 Τηλ.: 2103736137
 Fax.: 2103736181
 email: kapolos_1@mintour.gr

Αθήνα, 17/3/2014
 Α. Π. : 6737

ΠΡΟΣ: ΚΤΕΛ Χανίων-Ρεθύμνου ΑΕ,
 Κυδωνίας & Παρθ. Κελαϊδή, 73100,
 Χανιά

ΚΟΙΝ: ① ΠΥΤ Κρήτης, Πάπα
 Αλεξάνδρου Ε' 16, 71202, Ηράκλειο ✓
 2. ΕΟΤ, Δ/ση Συντονισμού ΠΥΤ, Τσόχα
 7, 11521, Αθήνα
 3. ΠΟΑΥΣ, Πειραιώς 4, 10431, Αθήνα
 4. Υπουργείο Παιδείας και
 Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Σπουδών
 Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Α.
 Παπανδρέου 37, Μαρούσι 15180

ΘΕΜΑ: Διενέργεια ημερήσιων σχολικών εκδρομών από επιχειρήσεις ΚΤΕΛ
ΣΧΕΤ.: α) Το με αρ. πρωτ. Υπ. Τουρ. 3291/05-02-2014 έγγραφο σας, που εστάλη
 ηλεκτρονικά στην υπηρεσία μας
 β) Το με αρ. πρωτ. 7962/02-12-2013 έγγραφο της ΠΥΤ Κρήτης

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διενέργεια εκδρομών των μαθητών της δημόσιας εκπαίδευσης είναι το παρακάτω:

Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1 του ν. 711/1977 «Περί Ειδικών Τουριστικών Λεωφορείων» (ΦΕΚ Α' 284) ορίζεται ότι:

1. «Το μεταφορικό έργο που πραγματοποιείται, κατ' αποκλειστικότητα, από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης, συνίσταται στη διενέργεια έκτακτων γραμμών και γραμμών κλειστής διαδρομής που εξυπηρετούν μεταφορά προσημασμένης ομάδας προσώπων και αποσκευών, απαγορευομένης της με οποιονδήποτε τρόπο εκτέλεσης συγκοινωνίας, ως εξής:

α)..., β)..., γ)..., δ)..., ε)... στ)... ζ) Μεταφορά μαθητών για πραγματοποίηση εκδρομών..., η)».

Στις δε διατάξεις της παρ. 2 περ. (β) και (δ) του παραπάνω άρθρου προβλέπεται ότι: «β. Στην περίπτωση ζ' της παρ.1 του παρόντος άρθρου, εκδρομές μαθητών της Δημόσιας Εκπαίδευσης μπορούν, κατ' εξαίρεση, να πραγματοποιούνται και από τα Κ.Τ.Ε.Λ. ή ΡΟΔΑ με ολική μίσθωση, όταν εκτελούνται χωρίς διανυκτέρευση των εκδρομών και με αφετηρία το νομό της έδρας τους...», καθώς και ότι: «δ. Οι κατά τα ανωτέρω εξαιρέσεις της παρούσας παραγράφου για την ανάθεση του μεταφορικού έργου των περιπτώσεων στ', ζ', και η' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για φορέα του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε ειδικά Τουριστικά Λεωφορεία ή σε λεωφορεία των Κ.Τ.Ε.Λ. ή ΡΟΔΑ, επιτρέπονται μόνο μετά τη διενέργεια δημοσίου μειοδοτικού διαγωνισμού».

Παράλληλα, κατά τις διατάξεις της υπ' αριθ. 129287/Γ2/2011 (ΦΕΚ Β' 2769) υπουργικής απόφασης «Εκδρομές-Μετακινήσεις μαθητών Δημόσιων και Ιδιωτικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εντός και εκτός της χώρας», ορίζεται στο προοίμιο αυτής ότι: «Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται για τους μαθητές των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχολικοί περίπατοι, ημερήσιες εκπαιδευτικές εκδρομές, πολυήμερες εκπαιδευτικές εκδρομές (εσωτερικού και εξωτερικού), εκπαιδευτικές και διδακτικές επισκέψεις και επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων, ενώ κατά τη

ρκεια του σχολικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών το εσωτερικό και στο εξωτερικό, στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, εκπαιδευτικών ανταλλαγών, αδελφοποιήσεων και δραστηριοτήτων διεθνούς εμβέλειας».

Στη συνέχεια, στα άρθρα 1 και 2 περιγράφονται αναλυτικά οι όροι και οι προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση σχολικών περιπάτων και εκπαιδευτικών εκδρομών (πχ απόφαση Συλλόγου Διδασκόντων, υπεύθυνη δήλωση κηδεμόνα κ.α.), που ενδιαφέρουν στην περίπτωση μας, διότι αποτελούν τις μόνες μορφές μετακινήσεων των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που πραγματοποιούνται χωρίς διανυκτέρευση των μαθητών.

Στο δε άρθρο 13 της ως άνω απόφασης προβλέπεται ότι: «Εφόσον πρόκειται για ημερήσια, απλή μετακίνηση των μαθητών, ο Διευθυντής του σχολείου λαμβάνει τουλάχιστον τρεις (3) προσφορές για την επιλογή του μεταφορικού μέσου, τις οποίες ανακοινώνει στην ιστοσελίδα του σχολείου».

Επίσης, στο άρθρο 13 παρ. 3 «Εκδρομές διδακτικές επισκέψεις» του π.δ/τος 201/1998 «Οργάνωση και λειτουργία Δημοτικών Σχολείων» (ΦΕΚ Α' 161), ορίζεται ότι: «(1) Οι μετακινήσεις επισκέψεις εκτός σχολείου διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: α. Ημερήσια διδακτική εκδρομή, β. Διδακτικές επισκέψεις - συμμετοχή σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες», ενώ στη συνέχεια παρατίθενται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίησή τους. Ανάμεσα στις προϋποθέσεις αυτές δεν περιλαμβάνεται η υποχρέωση λήψης προσφορών από ενδιαφερομένους μεταφορείς, όπως συμβαίνει στις ημερήσιες εκδρομές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Επιπροσθέτως, στον Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995 - ΦΕΚ Α' 247) και ειδικότερα στα άρθρα 79 έως 85 αυτού καθορίζονται οι προϋποθέσεις σύναψης συμβάσεων του δημοσίου, καθώς και η διαδικασία δημοσίου ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού. Ειδικότερα, στο άρθρο 79 ορίζεται ότι «Συμβάσεις από τις οποίες δημιουργούνται υποχρεώσεις σε βάρος του Δημοσίου, δεν δύναται να συνομολογηθούν εάν δεν προβλέπονται από γενικές ή ειδικές διατάξεις ή δεν συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών του».

Παράλληλα, το άρθρο 82 ορίζει ότι: «1. Για κάθε σύμβαση του Δημοσίου που συνεπάγεται έσοδο ή δαπάνη αυτού, αν δεν ορίζεται διαφορετικά με ειδική διάταξη, προηγείται η προβλεπόμενη από τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις διαδικασία του ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού».

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η προαναφερθείσα διάταξη περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διενέργειας διαγωνισμού εφαρμογή έχει προκειμένου περί συμβάσεων που δημιουργούν υποχρεώσεις σε βάρος του Δημοσίου, συνεπάγονται δηλαδή δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού. Συνεπώς, στην περίπτωση που η διενέργεια των εν λόγω εκδρομών με τα λεωφορεία των ΚΤΕΛ δεν συνεπάγεται κανένα κόστος για τις σχολικές μονάδες και κατ' επέκταση για τον κρατικό προϋπολογισμό, όταν δηλαδή οι συμμετέχοντες μαθητές επιβαρύνονται με το κόστος συμμετοχής τους στις εν λόγω μετακινήσεις και όχι το ίδιο το σχολείο, δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής των ρυθμίσεων του ν. 2362/1995. Συμπερασματικά, οι συμβάσεις αυτές ως συμβάσεις από τις οποίες δεν δημιουργούνται υποχρεώσεις σε βάρος του Δημοσίου, δεν θα διέπονται και από τις διατάξεις του ν. 2362/1995.

Εκ των ανωτέρω συνάγονται τα εξής συμπεράσματα:

Α) Κατ' εξαίρεση του γενικού κανόνα πραγματοποίησης των σχολικών εκδρομών από Ειδικά Τουριστικά Λεωφορεία Δημοσίας χρήσης, οι εκδρομές αυτές δύναται να πραγματοποιούνται και από επιχειρήσεις ΚΤΕΛ. Για την πραγματοποίηση των εκδρομών αυτών θα πρέπει να πληρούνται τρεις προϋποθέσεις: α) ολική μίσθωση του μεταφορικού μέσου, β) να εκτελούνται χωρίς διανυκτέρευση των εκδρομών και γ) να έχουν αφετηρία το νομό της έδρας τους.

β) Για τη διενέργεια «δημοσίου μειοδοτικού διαγωνισμού» της παρ. 2 παρ. (δ) του ν. 711/1977 μπορεί να γίνεται λόγος, μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικά δύο προϋποθέσεις: Η πρώτη είναι να αποτελεί ο αναθέτων φορέας του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, γεγονός που σε σχέση με τα αποφαινόμενα όργανα των σχολικών μονάδων είναι υπό αμφισβήτηση, καθώς σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση 215/1998 (αρ. πρωτ. 187/4674/98) του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους: «... τα πρόσωπα τα αρμόδια ... να κλείσουν και να υπογράψουν τις απαραίτητες συμφωνίες, λεωφορεία κλπ δεν εμπíττουν στην έννοια του φορέα του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα...». Η δε δεύτερη προϋπόθεση είναι να προκάλεται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, ώστε να καθίσταται δόκιμη η ενεργοποίηση των διατάξεων του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού. Στην περίπτωση λοιπόν που, όπως

αναφέρθηκε, η δαπάνη μεταφοράς βαρύνει τους ίδιους μαθητές δεν είναι δυνατό να γίνει λόγος για παλίψη προηγούμενου δημόσιου διαγωνισμού.

Γ) Παρατηρείται, ωστόσο, μια διαφοροποίηση αναφορικά με τις εκδρομές των μαθητών της δευτεροβάθμιας και αυτών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης: Συγκεκριμένα, για τη διενέργεια των πρώτων απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 13 της με αριθ. 129287/Γ2/2011 (ΦΕΚ Β' 2769) υπουργικής απόφασης η λήψη από τον διευθυντή του σχολείου τριών τουλάχιστον προσφορών για την επιλογή του μεταφορικού μέσου, οι οποίες και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του σχολείου, ενώ για τη διενέργεια των δεύτερων δεν ορίζεται αντίστοιχη υποχρέωση. Συνεπώς, στις εκδρομές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το υποχρεωτικό στάδιο της λήψης των προσφορών θα πρέπει πάντα να προηγείται της σύναψης της σχετικής σύμβασης.

Δ) Τέλος, σας επιστούμε την προσοχή στο γεγονός ότι τα παραπάνω ισχύουν αποκλειστικά και μόνο στις ημερήσιες σχολικές εκδρομές. Σε ό,τι αφορά λοιπόν στις σχολικές εκδρομές μεγαλύτερης διάρκειας τυγχάνουν εφαρμογής συνδυαστικά οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 393/1976 (ΦΕΚ Α' 199), του άρθρου 1 του ν. 711/1977, των άρθρων 8 έως 12 και 14 της υπ' αριθ. 129287/Γ2/2011 (ΦΕΚ Β' 2769) υπουργικής απόφασης, καθώς κι αυτές του π.δ/τος 339/1996 (ΦΕΚ Α' 225) περί οργανωμένων ταξιδιών.

Βρισκόμαστε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΦΙΛΙΤΣΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

ΣΥΝ.:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Τουριστικής Πολιτικής & Οργάνωσης
2. Δ/ση Τουριστικής Πολιτικής και Συντονισμού
3. Τμήμα Νομοθετικού Συντονισμού

Ακριβές Αντίγραφο

Μαρία Μαγουσάκη

Αναπλ. Προϊσταμένη Τμήματος Γραμματείας
& Διεκπεραίωσης